

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
12. sz. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

B lyegtelen levelet nem fo-
gadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Janosi-utca 35.,
illetve Kispást-tér 4. sz. alatt
R Vozáry Gyula tanárnál. — Ide
intézendők a kiadóhivatalt illető
előfizetés, hirdetésmény, nyiltér
és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos potítor tér-
fogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás
után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Janosi-utca Czikora-féle házban, nem különben minden hazai postahivatal.
Az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány uján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Quo usque tandem...

Lapunk múlt számában részletesen leírtuk a nyústyai gondnok és papválasztás mozgalmait; említettük a fanatizált nép makacs magatartását, melylyel a bizottság működését megakadályozta, minek következménye az lett, hogy néhány nap óta 200 katona tartja megszállva a falut.

A népnek vakságát élenként illusztrálja az a körülmény, hogy a katonai executiót látható örömmel fogadta, mint jó barátját s mintegy eszköznek tekinti arra, hogy ezéjját elérje; ráadásul vakságából nem is igen fog kiábrándulni, ha igazak a hírek, melyek az utóbbi napokban szárnyra keltek. Ugyanis a katonai executió a népnek nem igen fog pénzébe kerülni; az összes költségek fedezéséről gondoskodtak a pánszláv agitátorok, kiknek segélyt kérő szözeata Muszkaországig elhatolt.

Mi egyelőre tartózkodunk hitelt adni e híreknek, de egyáltalán nem tartjuk lehetetlennek, hogy az agitátorok tulleptek az egyházi autonómia határain. Ott a hol a dolgok annyira fejlődtek, hogy az állam által szentesített autonómikus törvények érvényesítését fegyveres hatalommal kell kieszközölni, nem lehet szó többé csupán egyházi ténykedésekről, ott az állam souverénitása van megsértve, s ezért azok felelősek, kik a tudatlan népet vak eszközül használták föl. Azért mellékes kérdés az előtünk, hogy nehezen-e vagy könnyű szerrel, hit- és fajrokoni segítség következtében fedezi-e Nyústyia a katonai executió költségeit, vagy saját erejéből? — fő dolog az, hogy daczos magatartása nem egyházi autonómikus jogaiban gyökeredik, hanem a magyar állam-eszme ignorálásában s ezt az a paraszt nép nem a maga fejtől találta ki.

A kifejlett állapotok mutatják, hogy semmi sem könnyebb, mint a tudatlanokat vezetni, ámitani őket egy más községből, vagy városból, abban a tudatban, hogy a keserű poharat is az a nép

fogja kiüríteni, mely magát eszközül használ-tatta föl.

Mint említők, nem adunk korlátlan hitelt a muszkaországi rubellireknek s így feltételezzük, hogy a katonai megszállás költségeit a falu saját erejéből fedezi. E költségek néhány nap alatt is már jelentékeny összegre emelkedtek s kételkedünk azon, hogy az az ősi jellemére nézve jámbor nép igaz meggyőződésének mártyr-pénze gyanánt oly összeget egykedvűen kidobjon, mely hosszabb ideig tartó fáradságos munkájának gyümölese. Eljön az idő, melyben a költségek behajtása lesz napi renden s a nép keserűen fogja megbánni azt, hogy a fennálló jogrend ellen rosonirozott. — Ez által méltó büntetését veszi el, — de a leg-méltóbb az lesz, hogy saját kárával fogja megtanulni azt, hogy a törvénynek máskor miként kell engedelmeskedni. Sajnáljuk a nyústyai népet, de büntetését igazságosnak tartjuk s ebben meg-nyugszunk.

De nem tudunk megnyugodni abban, hogy azok, kik a népet rosz utra térítették, büntetlenül maradnak. Felmerül az a kérdés: quo usque tandem...? Meddig fogjuk még tűrni azt, hogy hazánkban a más nyelvű, de magyar polgárjogot élvező polgártársaink lelketlen izgatók áldozatai legyenek? Itt is, ott is emlegetnek egyéneket, kiknek ténykedése hazafiatlan, államellenes, de megbüntetésökre nem gondolnak, mert nálunk az emberek akkora szabadságot élveznek, hogy még a tolvajokat és gyilkosokat sem ítélik el, ha makacs tagadásban vannak.

Hisszük azonban, hogy a paraszt nép értelmesebb része a nyústyai esetből sokat tanul s nem-sokára önmaga fogja lezárni nyakáról rosz utra esábitóit. Jogosan következtethetünk erre, azon körülményből, hogy az executió terhei miatt a szegényebb nép már is zugolódik.

Egy szemernyi világosság többet fog használni a népnek, mint a csábitóiba vetett vak bizalom.

Tárgysorozata

Gömör-Kishont t. e. vármegye megyebizottsága által Rimaszombatban 1890. évi márczius hó 31-ik napján tartandó rendes tavaszi közgyűlésnek:

1. Alispáni jelentés a vármegyei közigazgatás állapotáról.
2. Kriston László elhunytával megürült főpénztárnoki, — valamint az üresedésbe jöhető alpenztárnoki állásnak választás utján való betöltése.
3. Szentmiklóssy Sándornak, mint a közigazgatási bizottság tagjának lelköszönése.
4. Különléle vármegyei bizottságok és választmányok kiegészítése és illetve újból alakítása.
5. Az állandó választmány véleményes előterjesztése a m. házi pénztár múlt évi zárszámadásának megvizsgálása tárgyában.
6. A számvizsgáló-bizottság jelentése a különböző vmegyei pénztárak és alapok múlt évi kezelése és illetve számadásai megvizsgálásának eredményéről.
7. A kir. áll. építészeti hivatal főnökeinek hivatalos jelentése a folyó évi közmunka szolgálmányi szolgáltatása és felosztása, valamint uti előirányzat és uthalózat megállapítása tárgyában.
8. A vármegyei uti bizottságnak véleményes jelentése a közmunka leszolgáltatására vonatkozó mérnöki munkálat tárgyában.
9. Belügyminiszteri rendelet a községi pénzkezelés és számvitel tárgyában.
10. Alispáni jelentés és javaslat ugyanazon ügyben.
11. Belügyminiszteri rendelet a választott megyebizottsági-tagok névjegyzékének kiigazítása iránt.
12. Belügyminiszteri rendelet a Kriston László által a vármegyei tisztviselői nyugdíj-alap javára történő befizetések tárgyában közvetlenül felterjesztett kérvényre vonatkozólag.
13. Belügyminiszteri rendelet az 1886-ik évi országos közegészségügyi viszonyok tárgyában.
14. Belügyminiszteri rendelet a kórházi ügyekben kiállított bizonyítványok hitelesítése iránt.
15. Belügyminiszteri rendelet az ápoltak illetőségi bizonyítványainak kiállítása körül követendő eljárás tárgyában.
16. Belügyminiszteri rendelet a gömörmegyei kórházi biztos tiszteletdíjainak fedezete iránt.
17. Belügyminiszteri rendelet Rimaszécs község 1886. évi számadása tárgyában.
18. Belügyminiszteri rendelet Rozsnyó város 1888. évi gyámpénztár mérlege tárgyában.

TÁRCSA.**Dalaimból.****I.**

Eljöhethnél hozzám vigasztaló szóra,
Ha az irigy világ érte meg nem szólna.
Beteg vagyok nagyon,
Meg is halok, meglásd;
Örökre elválnok, sohsem látjuk egymást.

Lealkonyult a nap; elshant az árnyék.
Oh, be eljöhethnél, milyen jól is járnék!
Kebledre ölelnél
Hókaroddal engem
S ottan lehelném ki bubánatos lelkem!

II.

Halovány hold ezüstös fényt hintegtet,
Barna kis lány esalogatja szívemet,
Hitegeti, esalogatja, . . . hiába!
Nem leszek én szeretője, babája.

Álnokszívű minden barna kis leány,
Szeret em én egyszer egyet igazán.
S mikor szívem epesztette a bánat;
Odahagyott, mást keresett magának!

III.

Az a kis lány bubánatra termett,
Nem ismerte még meg a szerelmet.
Hasztalanul magyarázom néki,
Czélzásomat bizony meg nem érti.

Héj, pedig ha ügyelne reája,
Fogadom, hogy nem lenne oly árva!
Bubánatán szépen átragyogna
A szerelem világitó holdja.

IV.

Virágok közt járok-kelek
Kökényszemű kis lány veled,
Harmatágyon a virágok
Almadoznak édes álmat.

— Melyik virág, — azt kérdezed —
Nyerte meg a tetszésemet? . . .
Én meg kebelemre zárlak
Mert te a legszebb virág vagy!

V.

Zugó vihar tépdeli a lombot,
Sohsem voltam én e földön boldog.
Szerelmem hasztalanul vágytam;
Csalatkoztam menyecskében, lányban.

Hitegettek édes-mézes szóval,
Meg is fogtak a kitett hálóval,
De nem tartott szerelmünk, csak hat nap
És azután a faképnél hagytak.

Szini Péter.

Nősülési szokások falun

(A leány nézés.)

A csizmaszáraból kibújó falusi legény 16-ik élet-
ével jogot nyer arra, hogy nyárban vasárnap délutánon-
ként, tölben minden este legénytársaival a falut végig
ordítsa. Szabad a fonóba járnia s a Szent-Mártoni tánczon
részt vehet. E tánczon lép világba a paraszt leány. Itt
választ szeretőt a legény.

Csendesen bele nő a legény abba a korbá is, mikor
a esküdi tanács elhatározhatja a nősülést; ha nem győzik
várni, házassági engedélyért folyamodnak.

Egy őszi vasárnapi ebéd után megszólítja az apa
kimenés közben száját törő fiát: „Pesta fiam!” Erre a
fiu megáll, válat a falnak támasztja s egykedvűen néz az
öregre. „Hát csak azt mondom, — szól az apa — hogy
este a Janesival elmégysz X. faluba, ozt megnézitek az
N. bátyád leányát, az Erzsit. Értetted?”

Nó már erre a nem várt utasításra a Pista meg-
billenne egy kiesít, ha a fal nem tartaná; mert hát melyik
falusi legény van szerető nélkül? Aztán szó nélkül kibal-
lag az óba. Nagyon is megértette, de az édes anyja azért
nem hiszi. Utána huzódik, szeretetteljes szavakat intéz
hozzá, napnál fényesebben bebizonyítja, hogy a Maresa,
— már mint az eddigi szerető, — még csak nyomába
sem léphet Erzsinek, mert az Erzsí nem olyan, se prücski,
se hajtsd ki osztályu falamiából való, az apja mindig
előjáró ember volt, az anyja messze földön híres gazda-
szony stb. stb.

A Pista meghajolt, de magában erősen felteszi, hogy
azért mégis mindég a Maresát szereti s az egész délu-
tánt vele is tölti.

Este felé, marha etetés után felkeresi Janesit s meg-

állapítják az utat. Esti harangzó után a kitisztított ősi
fokos pártfogása mellett a két czimbora szótlanul, meg-
adással tapossa a sarat.

Az Erzsiek falujában minden teketória nélkül a fo-
nóba mennek. Itt még senki sem sejtí a két idegen legény
ezéjját. S nem is jut napvilágra addig semmi, míg a
völegény-jelölt vizet nem kér az Erzsitől, mit az Erzsí a
szokáshoz híven teljesít. Most már mindenki tud mindent.
A leányok párosával, hármásával különféle ürügyek alatt
ki-ki osonnak a fonóból s a szomszédnak azonnal tudtul
adják a legfrissebb hírt; a szomszédné sem rest, viszi
tovább s néhány percz alatt az egész falu tudja, hogy az
Erzsinek szerenésje készül.

Mikor a leányt néző legények eltávoznak, Erzsí ki-
kiseri, Janesi az uton sétalag, Pista pedig néhány szót
vált a leánnyal, mely szövéltás néha félóraig vagy tovább
is tart. Addig — a szokás miatt — a fonóból senki
ki nem jön.

Másnap, ugy az Erzsí, mint a Pista falujában meg-
indulnak az asszonyi nyelvek. Erdek szerint méltatják
ugy az Erzsí, mint a Pista érdemeit, büneit, vagyonát,
születit. A bejárók aztán hűségesen bevisznek minden szót
a házhoz.

Már a második s következő leánynézés a leány szü-
leinek házánál megyen véghez. Ha a leány nem volna
otthon, haza hivatják s otthon fon, vagy végez egyéb
munkát. A leendő jegyesek alig szólnak egymáshoz, leg-
feljebb lopva tekintgetnek egymásra. Az ő idejök csak
a pitvarban jön elő a bucsuzáskor, akkor aztán jó ideig
esacsognak. A szót odabent az öregek viszik, elmondván
a leány érényeit, dolgos voltát, javadalmát. Előfordul az
aratás eredménye, az istálló tartalma. Rátérnek aztán az
időjárásra, a marha, a termény mindenkor silány árára.

Ha a leányt nem adják, vagy a legény, illetve szülei
baklanak meg. Akkor Pista hasonló módon másutt keres
szerenését, míg valahol végre is a kívánt ezéjhez jut.

Az az egy azonban bizonyos, hogy a Maresa minél
hamarabb talál vizaszt más legény mellett, valamint a
Pista fogadása is foszlásnak indul. Amiből bizonyos, hogy
a tárczazikkek paraszt szerelmi históriái azonnal mind
feldolgozókra találnak, mert én azokat sem észleltem
ugyan, azokon kívül még egyet sem láttam, vagy hallottam.
Falusi.

19. Belügyminiszteri rendelet Rimaszombat város 1889. évi költségelirányzata tárgyában.
20. Belügyminiszteri rendelet a Rakottyás község tulajdonát képező rét-illetőség tárgyában.
21. Belügyminiszteri rendelet Szepessy József kh. apolt illetősége ügyében.
22. Belügyminiszteri rendelet Taskó Borbála kórházi költségeinek megtérítése iránt.
23. Belügyminiszteri rendelet Kovács Mihály kórházi költségeinek megtérítése iránt.
24. Kereskedelemügyi miniszteri rendelet a Sajóhidon engedélyezett vámszedési-jog tárgyában.
25. Kereskedelemügyi miniszteri rendelet a Csötörtökhely-káposztafalu-vernári ut kiépítése ügyében.
26. Pénzügyi miniszteri rendelet az egyenes adó felszámolási bizottság megalakítása iránt.
27. Kir. pénzügyvizsgálatóság átirata az egyenes adó felszámolási bizottság megalakítása iránt.
28. Zemplén vármegye átirata a magyar állampolgárság megszerzése tárgyában alkotott 1879. évi t. cz. XXXI. §-ának módosítása iránt.
29. Ung- és Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyék átiratai a megyei nyugdíj-alapoknak illeték egyenértékű-adó alól való mentése tárgyában intézett feliratuk pártolása iránt.
30. Alispáni jelentés a vármegyei pénztárak időszaki vizsgálata eredményéről.
31. A magyar tud. akadémia a magyar szent koronáról megjelent díszmű egy példányát ajándékozza.
32. A pesti hazai első takarékpénztár átirata 50 éves működésének eredménye tárgyában.
33. A temesvári honvéd-szobor bizottság felhívása adományok gyűjtése iránt.
34. A magy. orsz. vörös-kereszt-egylet értesítése a kórházi betegek ellátása tárgyában.
35. Bizottsági jelentés Sándor Béla volt j. főszolgabíró nyugdíj-illetményének utalványozása érdemében.
36. A rimaszombati földmives iskola igazgatóságának átirata a megye által tett két alapítványnak meghosszabítása iránt.
37. A rimaszombati földmives iskola igazgatóságának átirata Turánszky György ösztöndíjas eltávozására tárgyában.
38. Az 1889-ik év folyama alatt felhasznált tűzifa, kőolaj és irdaszerek számadása s a vármegyei ingóságok leltára.
39. Alispáni jelentés a Kövi község tulajdonán fel-tüntetett tőke vagyon egy része iránt emelt igény érdemében.
40. Számvevősegi jelentés Nagy-Rőcze város 1889. évi gyámpénztári mérlege tárgyában.
41. Számvevősegi jelentés Jolsva város 1889. évi gyámpénztári mérlege tárgyában.
42. Számvevősegi jelentés Rozsnyó város 1889. évi gyámpénztári mérlege tárgyában.
43. A vármegyei közig. bizottság feléves jelentése az 1889. év II-ik feléről.
44. A közegészségügyi körök beosztási tervzetét bemutató levéltárnoki jelentés.
45. Putnok város vásári helypénz szabályzatának betérjesztése.
46. Főpénztárnok kérvénye a megyei pénztárban ideiglen alkalmazott díjnokra fizetett 30 frt megtérítése iránt.
47. Dobsina város polgármesterének hiv. jelentése a város által kötött vételi szerződés jóváhagyása tárgyában.
48. Rimaszombati főszbíró jelentése, mely szerint az utórok részére jutalomdíj ezimén 15 frtot kifizetett.
49. Nagy-rőzei városi polgármester jelentése a városi állatorvosi állomás rendszeresítése tárgyában.
50. Rimaszombati j. főszbíró jelentése Román Judit kórházi költségeinek megtérítése tárgyában.
51. Szolgabírói jelentés a ragályi közigy. fizetésének felemelése tárgyában.
52. Alsó- és Felső-Pokorágy községek kérvénye, melyben közmunkájának rszombat-pádári vízinalis uton leendő ledolgozhatását kéri engedélyezni.
53. Csider Károly és társai kérvénye a Csizi-vasuti állomástól benyuló ut kiépítéséhez nyerendő segélyezés tárgyában.
54. Paál Gyula kérvénye a „Gömöri-Közlöny“-nek felhivatalos lap gyanánt való elfogadása iránt.
55. Kovács József kérvénye fia után követelt kórházi költségek részletekben törlesztése iránt.
56. Dr. Mesko Miklós orvos-tudori okleveleinek kihirdetése.
57. Hering Gyula és Deli Elemér állatorvosok oklevelének kihirdetése.
58. Számvevősegi jelentések a megyebeli községek költségvetéseinek és zárszámadásainak jóváhagyása érdemében.
59. Több rendbeli — a vármegyei gyógyalaptól előlegezett — vagyontalanság okából behajthatlan kórházi ápolási költségek törlesbe hozatala.

Ezekon kívül még a közgyűlés határnapjág beérkezendő s közgyűlési elintéztést igénylő egyéb ügyek.
Kelt Rimaszombatban, 1890. évi márcz. hó 19-én.
Kiadta:
Draskovich Gábor, megyei kiadó.

Rendkívüli megyei községi közigy. közgyűlés.

A gömörmegei községi közigy. egylet, — a községi közigy. államosítása, — s a községi jegyzők kinevezése tárgyában folyó hó 17-én tartotta meg Pelsűcz városában rendkívüli közgyűlését.
Fridrik Vilmos elnök, délelőtt 10 órakor a közgyűlést megnyitván, — melegen üdvözlö a megjelent tagokat és felhívja a közgyűlés figyelmét, — a magyarországi községi jegyzők központi egyletétől bírálat és véleményezés végett kiküldött, — s a községi közigy. államosítása és a községi jegyzők kinevezése tárgyában kelt emlékirat tervezetre, — mely mintegy 20 sűrűn nyomtatott s a községi közigy. minden ágazatára kiterjedő, s azok hiányát részletesen feltüntető kiváló szakértelem és gondnal szerkesztett emlékirat, — általános figyelem és érdeklődés mellett, egész terjedelmében felolvastatt, s e nagy fontosságú kérdés eldöntése felett élénk eszmecsere fejlődött ki, — melyből azt a

meggyőződést merítette az érdeklődő közönség, hogy a Gömör-Kishont t. e. megyei községi közigy. a községi önkormányzat, s a szabadlevű eszméknek rendületlen hívei és mindnyájukat azon nemes és közös cél vezérli hivatásukban, hogy a községi közigy. oly irányban reformáltassék, hogy a község minden lakosa lehetőleg otthon, saját falujában találja fel az egyéni és közjogok teljes megvédelmezését.
A nagy fontosságú emlékirat irányát, a megyei jegyzői egylet egész terjedelmében elfogadta, s a községi közigy. államosítása, s a községi jegyzők kinevezése mellett foglalt állást, — de csakis az esetben, ha a közigy. reform-törvény-javaslatban a községi önkormányzat, az egyéni és közjogok teljesen megvédeve lesznek.
Márkus Dénes, egyleti jegyző, az emlékirat tervezetthez szintén hozzá járul ugyan, — de minthogy a javaslat folytonosan csupán a községi jegyzőkről emlékszik meg, félreértések kikerülése végett, indítványozza, hogy egyuttal a községi jegyző megnevezése mellett, a közigy. is megemlíttessék. A minősítés érdekében pedig elkerülhetlenül szükségesnek tartja, hogy a községi jegyző az érettségi vizsga letétele mellett, — még két évi közigy. joggyvetemi szaktanfolyam halgatására is köteleztessék.
Molnár Gusztáv, rimabányai közigy. egyleti pénztárnok, Markus indítványát magáévá teszi, — s a községi jegyző megnevezése mellett, — a közigy. is világosan kitüntetni kéri.
Bogisich Mátyás, betléri közigy. választmányi tag, az emlékirat tervezetben, — különösen a közigy. csoportok észszerűtlen beosztását kéri kiemelni, — s e tarthatatlan állapotokon javítani.
Lovesányi Zoltán, volkenyei közigy. a községi jegyzőket az adóvégrehajtások kellemetlen és terhes teljesítése alól kéri felmenteni, s őket tulajdonképeni rendeltetési céljuknak, a község közművelődésési és közvagyonosodási közreműködésnek visszaadni ohajtja.
Kellner Samu, bánrévi közigy. a felszólalók indítványaihoz hozzá járul, s azokat egész terjedelmében magáévá teszi.
Záhonyi János, egyleti főjegyző, örömmel fogadja el az országos központi egylet emlékirat tervezetét, — kívánatosnak tartja azonban, hogy a községek, különösen önkormányzati ügyekben, eseléd, kihágási, ipar-és peres ügyekben nagyobb hatáskörrel ruháztassanak fel. — S minthogy a községek vannak hivatva, mindennemű törvények és kormányrendeletek végrehajtására, az államhatalom- és a községek közötti érintkezést, közvetlenebbé és gyorsabbá ohatja tenni, — s így különböző forumok mellőzését ohajtja, — a mik kizárólag a rendeletek postai kiadványozására vannak jelenleg utalva.
A községek feletti közvetlen felügyeletet, a törvényhatóság hatáskörében látva legezészerűbben beosztva, s a pénz-és posta-igazgatóság mintájára, annak kebeléből időközönként kiküldendő szakreferens vagy közigy. felügyelő, a helyszínen személyesen szerezne meggyőződést, a községi közigy. menetéről is hiányairól a községi jegyzők magasabb kvalifikációjához s azok kinevezéséhez, a községi önkormányzati jogok teljes épségben tartása mellett, szintén hozzá járul.
Fridrik Vilmos elnök, a vitát berekesztvén, — határozatilag kimondja, hogy Gömörmegei községi közigy. egylet, a községi közigy. államosítása, s a községi jegyzők kinevezése tárgyában az országos központi egylet emlékirat tervezetét magáévá teszi, s ahhoz hozzájárulását jelenti ki.
A rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Markus Dénes gizei és Bogisich Mátyás betléri jegyzők, választmányi tagok kérték fel.
Közgyűlés után az egyleti tagok a vendéglőben közbeled gyűltek össze, s azon, derült hangulatban, délután 3 óráig vettek részt. Toaszokban sem volt hiány. Záhonyi János Fridrik Vilmost, az egylet közszertetben álló elnökét és vezéregyéniségét éltette. Molnár Gusztáv pénztárnok az orsz. központi egylet vezérferfiat, azokat, a kik a szakirodalom színterén álló emlékiratot szerkesztették, éltette. Fridrik Vilmos elnök az egyleti tagokért, mint Pelsűcz város vendégeiért írtett poharat. Majd Záhonyi János Markus Dénest, a jegyzői egylet és a társadalom kiváló egyéniségét éltette. Pelsűcz város részéről az egylet szívélyes fogadtatással találkozott, a tagokat készséggel szállásolta el, s a közbednél elfogyasztott borokkal vendégelte meg. Fogadja Pelsűcz városa e helyen is, igaz, magyar vendégszereteért, az egylet meleg hálás köszönetét.
Sajó-Gömör, 1890. évi márcz. hó 20-án.
Záhonyi János, egyleti főjegyző.

A Moskovicz-féle bünpör.

Lapunk mult számában megígértük, hogy az annak idején nagy feltűnést keltett Moskovicz-féle bünpörrel, mely a mult hét folyamán a helybeli kir. törvényszék előtt került végtárgyalás alá, részletes tudósítást hozunk. A Kubinyi Aladár kir. ügyész által szépen kidolgozott vádbeszéd főbb pontjai a következők valának: Moskovicz Zsigmond az 1881-ik év folyamán néhány társával szövetkezve az életbiztosítások körül nagy szédeléseket követett el; egybek közt 1881. május 4-én egy Mészáros György nevű szüresapó segédt biztosított, ki ugyanazon év márcz. havában már harmadszor állotta ki a tudgyuladást. A biztosítási összeg 15000 frt volt, mely után 592 frt évi díj lett volna fizetendő. A biztosítás eszközésekor dr. Guttlohn Henrik nevezettet teljesen egészséges embernek tartotta, ki e szerint a biztosítás követelményeinek megfelelt. A biztosítási bárczát azonban maga Moskovicz állította ki. Mészáros Györgyöt ezután itatták, szivarokkal traktálták, — míg 1882. január 30-án éjjel a temető melletti lakásától 50 lépésre, halva találták. Ennek folytán a nyakán levő horzsolásokra való tekintettel, továbbá, hogy megelőző este Guttlohn József koreszmájában volt, valamint, hogy tanuk szerint azon éjjel két ember egy harmadikat a kérdéses helyre czipelt s ez emberek egyikében Guttmant és Sztárnyát ismerték fel; a kir. ügyész utóbbiakat gyilkossággal, Moskoviczot csalással és okírat hamisítással és Bajkor Tamás jbiró ellen egy izben elkövetett rágalmozással, Sztárna Márton, Keszi Pált és Hrusz András csalással, Guttmann Gyulát hamisítással és dr. Guttlohn hamis bizonyítvány kiállításával vádolja.
Folyó hó 17-én a kir. törvényszék következőleg alakult meg: Eloők Fornét Jenő törvsz. elnök, előadó

Sztaniszlavszky Adolf, szavazó Madarassy Dezső t. birók; jegyzők: Cseh István és Feledi Ferencz. Közvádó Kubinyi Aladár kir. ügyész; védők: Weisz Sándor, Molnár József és Medveczky Sándor ügyvédek. A tágas termet nagy számú hallgatóság töltö meg. A nagy logikai erővel kidolgozott vádbeszéd meghallgatása után a törvényszék elsősorban Bajkor ellen elkövetett rágalmozást és becsület-sértést veszi tárgyalás alá. Moskovicz nem tagadja, hogy felindulásában mondott valamit, de azzal védekezik, hogy ő üldözött s 250 napig tartó vizsg. fogsága alatt sem családjával, sem ügyvédjével nem érintkezhetett s vagyoniag sok kárt szenvedett, a sértő kifejezések használatát tagadja.
Guttmann és Sztárna tagadják, hogy Mészáros megölték, nem itatták, nem is czipelték a védbeszédben megjelölt éjjel. A kihallgatott tanuk egyrésze vádlottakra nézve terhelő volt, kiknek meghiteltetését a védelem morális és jogi szempontból elenezte, mert az egyik tanú — Salamon János — 1882-ben másként vallott mint 1885-ben. A törvényszék a kir. ügyész indítványát elfogadván a tanuk meghiteltettek.
A csalással vádolt Keszi Pál azzal védekezik, hogy ő Mészáros Györgyöt munkába híván utközben bement Moskoviczhoz, azért, hogy ez a megbukott „Haza“ bizt. társaságnál, hol ő (Keszi) biztosítva volt, tenne lépéseket az iránt, hogy pénzt megkaphassa; ekkor biztosította Moskovicz Mészárosot, de ő sem a biztosítási összegről, sem arról, hogy Moskovicz mit irt be a policzaba, tudomással nem bír. Aláírt valaminek, de ő nem tudja, mi volt abban az iratban; így vall Sztárna Márton is, ő sem tudja minek irt alá! Moskovicz előadja, hogy az adatokat Mészáros maga mondta be, kinek vagyoni viszonyait nem ismerte (?) s midőn meggyőződött, hogy szegény, a bizt. kötvényt sógorára, Guttmann Gyulára ruházta át. Ez átruházás vádtárgyat képezi, a mennyiben Mészáros aláírása hamisítottnak s a kelet antedatálnak látszik. Guttmann Gyula az őt illető vádra vonatkozólag előadja, hogy az átruházás létrejöttének mikéntjéről tudomása nincsen; teljesen bizott sógorában, ki akkor vagyonos és tekintélyes ember hírében állott. Ezért az átruházást jóhiszeműleg elfogadta.
Azon körülményre, hogy Mészáros halála erőszakos módon jött-e létre vagy nem, s hogy dr. Guttlohnak volt-e lehetett-e tudomása arról, hogy Mészáros megvizsgálata alkalmával beteges, illetve lábadozó ember volt: kihallgattak dr. Posch Dezső és dr. Löcherer Tamás orvosok is, előbbi semmi oly jelt, melyről az erőszakos halálra lehetne következtetni, nem látott, utóbbi a bonczjegyzőkönyv adatai szerint az erőszakos halált kizárt-nak tekinti, mert fullasztás külső vagy belső nyomok hátrahagyása nélkül nem eszközölhető, míg előbbi nyom hátrahagyása nélküli fullasztást is concedál. Guttlohnra nézve mindkettő megengedi, hogy Mészáros megvizsgálásakor betegséget vagy szervi bajokat nem észlelt.
Moskovicz az ellene emelt vádatok nem ismeri el. Vallomása szerint ő jóhiszeműleg eszelekedett s a „Le Phönix“ társulatnak nem is volt ügynöke csak közbenjárója.
Ezekután felolvastatnak a meg nem jelent tanuk vallomásai. Kubinyi kir. ügyész a bebizonyítási eljárást befejeztnek nem találja, kéri a tárgyalás elhalasztását s az orvosok ellentétes véleményére való tekintettel a bonczjegyzőkönyvet a dr. Guttlohnra vonatkozó adatokkal a tud. egyetem orvosi karához felterjeszteni ohajtja. Konstatálni kívánja, hogy Moskovicz ügynöke volt-e a „Le Phönix“-nek vagy nem, s volt-e neki Rozsnyón cézétáblája? Végül a még ki nem hallgatott tanuk kihallgatását kéri. A védelem részéről dr. Weisz Sándor (Moskovicz és Guttmann védője) az ügyészi indítványt nem ellenzi s az átruházási okmányra újabb szakértői szemlét kér. Medveczky Sándor (Sztárna, Keszi és Hrusz védője) a tárgyalás elnapolása ellen van, mert sem az orvosi vélemények ellentétsége, sem a tanu kihallgatások a tárgyalásra újabb anyagot nem szolgáltatnak, a vádlottak pedig már hosszú évek óta szenvednek a súlyos vád terhe alatt. Csatlakozik a véleményhez Molnár József (Guttlohn védője) is. A törvényszék rövid tanácskozás után a tárgyalást az ügyészi indítványban foglaltakra való tekintettel elnapolja. Evvel végződött a három napon át tartó érdekes tárgyalás anélkül, hogy a nyolcz év óta húzódo pör ez uttal is befejeztetett volna. A nagy számú közönség azzal a benyomással távozott, hogy e kényes ügyben a tiszta igazság alig lesz felderíthető.

A közönség köréből.*)

Tekintetes Szerkesztő ur!
Beesés lapjának 8. számában a líkéri tiszti kaszinó által rendezett bál felülfizetéseit nyilvánosan nyugtáztván, nevem ott 5 frt felülfizetéssel van kimutatva. Az igazság kedvéért s még azért is, hogy vegyék tudomásul azok, kiket illet, ezennel itt helyütt ugyanevak nyilvánosan kijelentem, hogy én
1-ször nem öt, hanem csak három forintot fizettem felül, miről a pénztárnok tekintetes Terray István ur tanuskodhatik leginkább, kihez — mert a bálon való megjelenésben akadályozva voltam — 5 frtos bankjegyet küldtem névjegyre vezetett azon kérelem kapcsán, hogy sziveskedjek ezen összegből két forintot belépti díj és három forintot felülfizetés ezimen elszámolni! Ha az elszámolás nem ekként történt, annak oka én nem vagyok.
De kijelentem 2-szor, hogy bár — ha tényleg öt forintot fizettem felül, ez korántsem urhatnamság és tüntetési viselkedésből történt, s kik jobban ösmernek, meg vannak győződve arról is, hogy személyemet és hivatali állásomat sokkal igénytelennebbnek tartom, mintsem főispán ur ó méltóságával bármi téren versenyezhetném, avagy versenyezni csak megkísérteni is merészhelném; — mint mondanám — ha ugy történt volna is, a túlfizetést, mint a rendezőség egyik megváltással — de a bálon tényleg meg nem jelent tagja, tekintettel a kitűzött célra — kötelességemnek tartottam. Nyilatkozatom némelyek előtt talán nevelésnek tűnik fel, magyarázza bárki ugy a mint akarja, de szükségesnek tartottam a provocációkra ekként válaszolni.
Tisztelettel
ifj. Prúnyi Vilmos, szolg. helyettes.
*) Az e rovat alatt közlöttéért nem vállal felelősséget a Szerkesztő.

Helybeli hírek.

Kinevezés. Percz Samu kir. járásbírósi joggyakorlatot az igazságügyi miniszter a sepsői tkvi hatósággal felruházott járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki. Az előleptében részestül ifjú távozása által a közügy városunk társaskörében szenvedni fog. Percz Samu az égsodolatosán szép bariton hanggal áldotta meg, ki e természeti adományával nagyíri művészsé fejlődhetett volna, ha erre a pályára szánja el magát: ő azonban megmaradt tehetséges dilettánsnak s mint műkedvelő szolgált a közügynek. Az utóbbi időben alig volt városunkban oly előadás, melyen a város és vármegye közönségének osztatlan tetszésnyilvánítása mellett közre ne működött volna. Eltekintve attól, hogy barátai körében fogják legelőkeltebben érezni hiányát, érezn fogja a társadalom is, melynek oly sok szolgálatot tett. — Reméljük azonban, hogy távozása csak ideiglenes s pályájának egy magasabb fokán ismét körünkbe jó.

Gyászi tisztelet volt a múlt vasárnap d. e. a helybeli ágost. ev. templomban b. e. Czékus István püspökért. Az emlékszedet Glauf Pál helybeli lelkész tartotta: szép beszédében jellemezte az elhunytban az embert, a lelkész és kormányzót. Az isteni tiszteleten nagy számmal voltak jelen más felekezetiek közül is.

Közyűlés A „Szarvas“-hegy birtokosai vasárnap délelőtt 10 órakor a városház üléstermében szőlőgyűlést tartanak, melyre az érdekeltek meghívotnak.

Titokzatos halál. Berger Dávid izraelita kocsmáros lakásának padlásán az elmúlt héten egy végvonaglásban levő szerencsétlen eselédleányt találtak. Neve Lehoczky Mária, ki m. hó 18-án egy tamásfali mulatságba kéredzett, de gazdája ez időtől kezdve többé nem látta. Ez idő alatt a leány, állítólag, Berger padlásán tartózkodott: feltalálásakor már nem tudott szólni, annyira el volt gyengülve s kórházba szállítása után kevéssel meghalt a nélkül, hogy állapotáról felvilágosítást adhatott volna. A törvényszéki boncolás halála okául mellhártya-gyuladást állapított meg, de lábai is megvalának úszkösödve. Miként került a leány Berger padlására, hogyan tölthetett ott heteket észrevétel nélkül minden táplálék nélkül, miért úszkösödtek meg lábai...? E kérdések megfejtése körül az utóbbi napokban sok mende-monda kerekedett városunkban, kivált egyes antisemiták részéről. Hogy valamiféle büntény forog fön, nincs kizárva, s ezért a törvényszék részéről nyomozás van folyamatban, azt azonban józanabb gondolkodású közönségünk nem hiszi, hogy a Lehoczky Mari titokzatos halálából egy második eszlári pör fejlődjék.

Menydörgés az idén először hallatszott az elmúlt vasárnap délutánján, a mikor rehány percig jégeső is hullott alá. Ezt azonban nem sokára permetező eső váltotta fel, mely kevés ideig tartott.

Kórházi statisztika A gömörmegeyi közkórházban az 1889-ik évben ápolottak 833 beteg, kik közül gyógyult 602, azaz 72%; javultán távozott 63, azaz 7%; gyógyulatlanul távozott 21 beteg, azaz 2%; meghalt 56, azaz 6%. Ha azonban a meghaltak közül a 8-at leszámítjuk, kiket a halálukhoz hoztak be, s így gyógyításban nem részesülhettek, a halálozási százalék 5%-ot tesz ki. További gyógykezelés alatt maradt 90 beteg, vagyis az összes ápoltak 10%. Belső betegséggel volt gyógykezelés alatt 530. Sebesült 39. Bőrbetegséggel 65. Szembetegséggel 49. Elmebetegséggel 30. Szülő nő 20. Gömörmegeyi volt 578, idegen illetőségű 255 egyén. A nyilvános rendelkezés bejárólóg orvosi tanácsal 432 egyén látatott el, kiknél sok apró műtéten kívül 565 rendelés történt, összesen tehát 1265 egyén kereste fel a kórházat az 1889-ik évben 164-féle betegséggel. — A kórház tudományos könyvtárát Dr. Löcherer és Dr. Marikovszky 22 kötettel, a szegény betegek könyvtárát pedig t. Hamaliár Károly, Liszka József, Bernáth Gyula, Schweitzer Dávid, Borsod József, Antalik Antal urak gyarapították olvasni való vegyes művekkel s részben pénzadományokkal.

Vármegyei udonságok.

Törköly János ev. lelkész feleletét Kemény Lajos oszgyáni lelkész soraira, lapunk zártakor vévén, csak jövő számunkban közölhetjük.

Spitkó Lajos h főigazgató a múlt héten a rozsnói két főgymnásiumot látogatta meg. Ugyancsak ő jelen volt az ottlevő ág. ev. főgymnásium „Petőfi-kör“-e által az iskola nagy termében tartott márczius 15-iki jól sikerült emlékünnepen is, a melyben szintén nagy számu közönség vett részt.

Hittérítő lett Czékus István püspök pap fia, Gyula, a ki hittérítés végett kevés idő múlva el is utazik Amerikába.

Kinevezés. A vallás és közoktatási m. kir. miniszter ur a nagy-rőcei polg. iskolához Simkó Endre lemondásával megüresedett tanári állomásra Danesházy Gusztáv nagy-enyedi tanítóképződei tanárt nevezte ki.

A nyustyai választás. Az a küldöttség, mely a múlt vasárnap Nyustya a nép makacs ellentállása következtében eredményre nem juthatott, e hó 25-én ismét megjelent a rebellis faluban. Ez uttal néhány nap óta ott idöző katonai assistentia mellett mégis elért annyit, hogy helyettes egyházi felügyelőt választott: egy józan gondolkodású embert, ki megválasztása után beszédet tartott s kérte a bizottságot, hogy a papválasztást halasszák el addig, míg a királyhoz küldött folyamodásukra válasz nem érkezik. A bizottság kinyilvánította, hogy az elnapolásba belenyugszik, de addig a katonaság a faluban marad, mert igen valószínű, hogy ő Felsőge a convent határozatát Kriszánra nézve nem fogja megváltoztatni. Egyes vagyonosabb emberek kijelentették, hogy ők a katonaságot szívesen tartják. Azután megállapították a választók listáját, mi igen megnyugtatólag hatott a kedélyekre, mert abban a hitben valának, hogy a papválasztásnál katolikusok is fognak szavazni. Mint hírlík, a szegényebb nép az executio terhei miatt már is zugolódik.

Katonai executio. Nyustya községébe a Losonezon állomásozó 25-ik számú gyalogezred kirendelt 2 százada — 163 legény és 10 tiszt — f. hó 20-án délután egy negyed három órakor dobörgés mellett s Migroa őrnagy vezetése alatt bevonult. A nép — férfi, nő, gyermek — vegyes csoportja, részben a vasuti állomásnál fogadta s kísérte a községházáig, részben pedig a községháza előtti hidon helyezkedett el tüntetőleg. — A tüntetők között ott láttuk Koleszár István parenjár, egyházi gondnokot, ki az előtte elvonuló katonai menet, piros kendőjét lobogtatva, fogadta s üdvözölte. — A bevonulás eme

szinpadi mozzanatának hatása észlelhető volt a vezérő őrnagy arczán, ki hamarjában nem tudta elgondolni valjon lakodalomba vagy katonai executióra jött-e tulajdonképen Nyustya, s ezen véleményének kifejezést is adott. — Valóban bámulatos azon a józan észszel össze nem egyeztethető magatartás és malitia, mit a jó nyustyaiak ez alkalommal tanúsítottak. A már előzetesen értesített lakosok némelyike, kinek katonát kellett kapnia, maga jött a esapathoz s vezette a részére kiosztottakat, s különösen az asszony, nép csak azon alkudozott, hogy a szobáját kaphassa. Érdekes volt többek között a közönség birája Hruska Jánosnak azon kijelentése, midőn a szállást tévesztett 4 katoná a központba visszatért, s lakás után kérdezősködött, a bíró, magával vezetve őket, ugymond, sohse törődjenek, nálam már van hat, de elternek ott még maguk is. A nép tehát szívesen vette és látja a katonaságot. „A mi fiánk“, ugymond, „hátha az én katoná fiam ily körülmények közé jut, annak is jól esik“ — „már ha itt vannak talán nem hagyjuk éhen meghalni“, „szívesen eltartjuk örökké is, csak Kriszánt adják nekünk stb. kifejezések halhatók. Azt vélik talán a jó nyustyaiak, hogy azzal, mert a katonaságot lakás és élelemmel ellátják, már leszámoltak, — s ha a fűrészek nem fizettek a katoná executióért, talán ők is fel mentenek alóla? Majd kitudódik! Sproch András volt curátor s állítólag még ketten — hírszerint — Bécsbe mentek, személyesen megsürgendő a Felsőgehez intézett folyamodás elintézését.

Közyűlés. A gömöri ev. ref. egyházmegye jelen évi tavaszi közyűlését április 9. és 10. napjain tartja meg Harmazon.

Jolsvai hírek. Meghozta a tavasz azon napot is, melyen a költő lángszózata egykor felriaszta a hazát almaiból. E nagy napon, mint mindig, társasvaesorával a fürdőben, — ugy most is, bár talán kevesebben mint máskor — de nem kevesebb hazafias érzéssel, nem rosszabb hangulattal bílték meg itt is, ugy az intelligencia, mint a tisztos ipar képviselői, megtestesítve az egyenlőség s testveriség eszméit. Poharat emeltek: Jurin Samu Kossuth Lajosra majd az egyetértésre, összetartásra, Czibur Elek a magyar anyákra, kik első sorban hivatást hazajókat igazán szerető fiaikat nevelni, Textoris ügyvéd a szegénységgel küzdők boldogulására. Homolek Antal az élő 48-as vitézékre. A kedélyes vaesora a késő esti órákig tartott. — E hó 14-én kezdődött a vér-adósodás. A város részéről 67 közül a közös hadsereg és honvédség kötelekébe 11 vétetett be, 15-én vette kezdetét a járásbeliek sorozása, Mihalik Dezső polg. elnök vezetése mellett s tartott 20-ig. Ez idő alatt volt csak népes e város! 633 illetve 569 (64 távol volt) hadköteles s teméntelen apa, anya, és szerető jött be sorozás miatt, 103 legényt a közös hadsereghez és honvédséghez vettek. Az I. II. osztból 92-öt, a III-ikből 11-et a honvédséghez; különböző címnen bevettek 43-mat, visszahelyeztetett 316, fegyverképtelen 73, törölendő 16, feltüvizsgáltatott 15. Különösen derek legényeket adott az első osztály, a minek okát az egy évvel későbbi sorozásban lehet lenni. A sorozás befeljeztét megelőzőleg kedden 18-án, a város ebédet adott a sorozó bizottság tiszteletére, hol a város értelmisége és a honvéd tisztikar jelen volt. Az ebéd alatt a legjobb hangulat uralkodott. Különösen jó alkalom nyílt a toasztokra, mert épen Ede és Sándor napja s József estéje volt, a miért Remenyik Ede polgármestert, Petényi Sándor ezredes dankárnokot, kiben a tisztikar mint volt százados, őrnagy, a lezredes parancsnokát s így példányképét az értelmiség pedig oly katonát ismert kiben a katonai erőnyeket az emberi s társadalmi ére nyek netovábbja, a legszebb harmoniában vannak, Madarás József kapit. helyettes is éltették névestéje alkalmából. Csak az esti órákban oszlott szét a díszes társaság. Másnap 19-én még folytatták a sorozást, 20-án ment a bizottság N-Rőczére.

Tornallyai levelezőnk írja: Rütka és a maga nemében páratlan, lélekemelő ünnepélyről van szerencsém a „Gömör-Kishont“ t. olvasót értesíteni. Érttem pedig azon ünnepélyt, mely e hó 19-én a város és vidék vallás-különbösnélküli intelligenciájának jelenlétében és részvétele mellett a Tornallyán építendő új izr. templom alapkövének letétele alkalmával lefolyt. Oly magasztos ünnepély volt az, melynek látására a szív önkénytelen megnyílik s szent ihlettség szállja meg azt: ünnepély, melyben részvétele alkalmával isteni malaszt árasztja el és öleli fel az ember szívét, lelkét egyaránt, s melynek behatása alatt szívünket jobbnál és lélkünket nemesülni érezzük. A szónoklatok sorát Tannenbaum Jakab putnoki főrabbi német nyelven mondott szónoklata nyitotta meg, melyet n. Nagy Pál ref. esperes ur lendületes, eszünkben gazdag pathosall elmondott nagy hatású beszéde követett. Ezután még Hoffmann A. a putnoki és Hauer Károly a tornallyai izr. hitközség nevében mondtak szép magyar beszédeket, végül dr. Goldblatt Géza hitközségi elnök mondott a hitközség nevében szép, lelkes szavakban köszönetet a közönségnek, hogy az ünnepélyt szíves megjelenésükkel emelni kegyeskedtek. A teljes 4 óra hosszáig tartó ünnepélyt a „Fehérlő“ szálloda nagy termében rendezett 120 teretű bankett követte, melyen többek között Hevessy Benedek orsz. képviselő, Tornallyai Árpád és Dezső, a tornallyai vasuti állomás főnöke stb. is részt vettek. Szellemes toasztokat mondtak: Hevessy Benedek orsz. képviselő az egyenlőség és testvériségre, Tornallyay Árpád, Hauer Károly és Hoffmann A. stb. A kedélyes lakoma éjfélt után 2 órakor ért véget. A közönség anyagi áldozatával sem mulasztotta el a nemes, szent ezélt elősegíteni, melyért a hitközség ezuttal is hálás köszönetet mond.

Vegyes hírek.

Kinevezés. Ján Géza, városunk szülötte, a zalaegerszegi törvényszékhez jegyzővé nevezetett ki.

Kovarcz Emil emléke. A megboldogult kitünő karnagy sirja fölé Losonezon díszes emléket emelnek; a költségek fedezésére hétfőn este hangversenyt rendeztek, mely a mellett, hogy sikerült, a nemes ezélt is jelentékeny összeggel segítette elő. Egy gyűjtő iv városunkban is keringett a megboldogult emlékü dalárda még meglévő tagjai között, melynek eredménye — tíz forint — már rendeltetése helyére jutott.

Budapesti Hírlap. (Szerkesztők és laptulajdonosok: Csukási József és Rákosi Jenő.) A „Budapesti Hírlap“ újévvel pályafutása tizedik évében lépett. Az elmúlt évek óriási haladás korszakát alkotja a magyar zsurnalisztika történetében és a „Budapesti Hírlap“ talán elfogultság nélkül mondhatja magáról, hogy övé az elsőség e korszak

megindításában, mely a magyar sajtót a legmodernebb és legkitünőbb európai sajtó magaslatára emelte. A „Budapesti Hírlap“ ot ebbeli törekvésében hétről-hétre, hónapról-hónpra, évről-évre, szakadatlanul nagy arányokban növekedve, támogatta Magyarországt intelligenziája: a világt legfogékonyabb, legmértányosabb és ragaszkodásban leghűbb közönsége. A deccennium küszöbén elmondhatjuk, hogy a „Budapesti Hírlap“ a múlt magyar újságolvasó közönség mandatarisa. E megújítás óriási erkölcsi súlyával veszünk részt a vélemények harezában és a közdolgok intézésében. Hogy milyen sikerrel, arról az elmúlt és a jelen viszonyok legékeesebben tanuskodhatnak. A védelmi vita alatt, az alkotmány- és nemzetellenes kísérletek vi-vott elszánt küzdelemben, valamint a ferde pártviszonyokból eredt fonák helyzetek kritikájában, melyek okai és forrása a jelenlegi válság, a „Budapesti Hírlap“ minden egyes száma a nemzeti jogok és aspirációk diadalmal hősékként szállott sikra. A közönség érezte, hogy lapunkban a legőszintűbben, legbátrabban és legelszántabban nyilatkozott meg a közérzület szava. És a mikor a közönség napról-napra lavinaként növekedő tömegével segítségünkre és támogatásunkra jött: a „Budapesti Hírlap“ döntő erővel működött közre a vitás kérdések megostromlásában, a politikai fordulat és az új események előkészítésében. A pártoktól független, csakis a közérdek által vezérelt és saját becsületes meggyőződésüktől dictált működésünk akkor érte el legszebb jutalmát, a mikor minden igaz magyar ember a „Budapesti Hírlap“ban kereste és találta a nemzeti ügyek legfáradhatatlanabb, legszívósabb és legvehemensébb védelmét. — Leghuzogóbb iparkodásunk, hogy a „Budapesti Hírlap“ a jövőben is az maradjon, a mi volt, a minek indult, a mely irányban hatalommá növekedett, a miben az elsőseget nem engedheti át soha senkinek, a legmagyararabb újság tartalommal, lélekben, szóban egyformán. A legmagyararabb újság és mint ilyen a nemzeti érzület leghűbb tolmácsa, ébresztője, igaztatója és ha kell lángba borítója. A legtisztább tudatossággal hirdetjük és valljuk, hogy olyan időkben, a mikor a nemzeti eszme fajfentartó és államalkotó erővel érvényesíti magát mindenütt, hogy ugyanakkor nemesak jog, hanem kötelesség nekünk magyaroknak a sovinizmus lelkesedésével, sőt türelmetlenségével szolgálni a nemzeti irányt mindenben és mindenkor. Ez a mi programunk. E programunkkal nekünk adott igazat a magyar közönség, mely semmitől sem irtózik inkább, mint a szüntelen és lelketlen kozmopolitisztól, a hamisjogokra és az elmék megtevesztésére alkalmas ezíra jelszavaktól; nekünk adott igazat, midőn lapunkat szinte hihetetlen mértékben felkarolta és egyre jobban terjeszti.

A Sack-féle 25000-ik vetőgép. Az országos gazdasági egylet közlönye a Budapestben megjelenő „Gazdasági Lapok“ és vele együtt a bécsi és külföldi legtekintélyesebb gazdasági szaklapok szerint Sack Rudolf plagwitzlipesci hírneves gazdasági gépgyáros a lefolyt 1889-ik év végével készítette el a huszonötvezredik vetőgépet. E szerint a gyár a világ összes vetőgépgyárai között a vetőgép gyártás terén az első helyet foglalja el, a mennyiben egyetlenegy sem képes e gépekben eddig ily óriási számot felmutatni. De még érdekesebb az a körülmény, hogy e gyár az utolsó évben 2678 darab ily vetőgépet adott el, mely szám körülbelöl a continens bármely államának összes gépgyárai által együttesen készített és eladott vetőgépek számának felel meg. Ez az óriási kereslet képezi a gazdaközönség legfényesebb ítéletét és ebből kitünik az, hogy az egyszerű, könnyű járatu és olcsó Sack-féle vetőgép, melynek szerkezete évek során át tökéletesített, az összes rendszerek közt a legelőnyösebb és a gyakorlatban oly ezélszerűen bizonyult, hogy évről-évre mindjobban terjed. Tudunkkal e vetőgépek két főosztályában készítettnek és pedig sík és dombos, nehéz és könnyű talajnak. Miután már egy kis statisztikával foglalkozunk, nem lesz érdektelen talán azt is tudni, hogy ugyane gyár most becsátotta ki háromszázvezredik ekéjét és ez oly szám, melyhez kommentár nem szükséges. A magyar gazdaközönség különben is annyira ismeri e gyárnak külföldi rendszerű és különösen melyítő ekéit, hogy ezeknek előnyeiről, kitünő és szilárd szerkezetéről beszélni fölösleges volna. A gazdaközönség valóban elismeréssel tartozik Sack gyárosnak és e gyár magyarországi képviselőjének Propper Samu urnak, ki mint okszerű gazda felismerve e kitünő gazdasági gépek hasznosságát, Budapestben a váczikórut 29. sz. alatt levő raktárában a magyar gazdaközönségnek is könnyen megszerezhetővé tette azokat.

Warner H. H. és társa világhírű cézégnek „házi-orvos“ című füzetét lapunk mai számához mellékelve kapják olvasóink. E népszerű, tudományos gyógyító könyvecskét figyelmes olvasásra melegen ajánljuk a szenvedőknek. Hozzánk közel álló, szavahihető emberektől halhattuk, hogy a Warner-féle orvosság nagy hasznára szolgál a beteges emberiségnek.

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

287. sz. — A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszék területén levő nagy-rőcei kir. járásbírósnál lemondás folytán üresedésbe jött irnoki állásra a m. kir. igazságügyminiszter ur 066/I. M. E. számú rendelete folytán ezennel pályázatot nyitok.

Felhivatnak mindazok, kik ezen évi 500 frt fizetés és 100 frt lakbérrel javadalmazott állást elnyerni ohajjták, hogy életkorukat az 1883. évi I. t. cikkben körülírt képességeket, nyelvismeretüket és eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt, sajátkezűleg irt folyamodványukat ezen hirdetésnek a hivatalos lapban harmadszor megjelenésétől számított négy (4) hét alatt, — a közszolgálatban állók hivatalfőnökeik útján, — hozzámm annál inkább nyujtsák be, mert a nem szabályszerű uton, vagy elkésve érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyztetik, hogy ezen irnoki állásra csak oly pályázó fog kineveztetni, ki az általános kellekeken kívül a telekkönyvi vizsga letételét is igazolandja.

Kelt Rimaszombatban, 1890. márczius hó 20-án.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

